

Riigikogu põhiseaduskomisjoni istungi protokoll nr 63

Tallinn, Toompea

Teisipäev, 27. oktoober 2020

Algus 14.00, lõpp 15.10

Juhataja: Alar Laneman (esimees)

Protokollija: Karita Karotam (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Kalle Grünthal, Kaja Kallas, Siim Kiisler, Andrei Korobeinik, Hanno Pevkur, Martin Repinski

Komisjoni ametnikud: Erle Enneveer (nõunik-sekretariaadijuhataja), Karin Tuulik (nõunik), Helin Leichter (nõunik)

Puudusid: Lauri Läänemets ja Taavi Rõivas

Kutsutud: pöördumise esitajate kontaktisik Jana Levitina (2. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Kollektiivne pöördumine: Välisstudengite ja -töötajate võimalus Eestis õppida ja töötada, arutelu
3. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Riigikogu põhiseaduskomisjoni nädala (26.10.2020-30.10.2020) töökava

Komisjoni istung teisipäev, 27.10.2020 kell 14.00

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Kollektiivne pöördumine: Välisstudengite ja -töötajate võimalus Eestis õppida ja töötada, arutelu
3. Info ja muud küsimused

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Kalle Grünthal, Kaja Kallas, Siim Kiisler, Andrei Korobeinik, Alar Laneman, Hanno Pevkur).

2. Kollektiivne pöördumine: Välisstudengite ja -töötajate võimalus Eestis õppida ja töötada, arutelu

Alar Laneman sõnas, et kollektiivse pöördumise esindajal on ettekandeks aega 20 minutit ning siis on küsimuste ja vastuste osa. Seejärel saavad komisjoni liikmed omavahel teemat arutada. A. Laneman andis sõna kollektiivse pöördumise esindaja Jana Levitinale.

Jana Levitina märkis, et kuna Riigikogu menetleb rahvaalgatusi, mis saavad vähemalt tuhat allkirja, siis ta peatas allkirjade kogumise kohe, kui pöördumine oli saanud üle tuhande allkirja ning saatis selle Riigikogule. See kollektiivne pöördumine sai 1011 allkirja. J. Levitina sõnas, et ta on lugenud läbi kõik huvigruppide arvamused, mis on saadetud eelnõule 241 SE ning leidis, et huvigruppidel on palju sarnaseid mõtteid, mis on ka kollektiivses pöördumises välja toodud. J. Levitina lisas, et ta ei tulnud põhiseaduskomisjoni ühegi erakonna esindajana vaid kodanikuna. Kuna põhiseaduses on kirjas, et kõrgeima võimu kandja on rahvas, siis ta tuligi rahva tahte esindajana.

J. Levitina sõnas, et ta ei loe eelnõust 241 SE välja seda, mis põhjusel on neid muudatusi vaja teha ning need ei seostu eelnõus väljatoodud eesmärkidega. Näiteks on eelnõu seletuskirjas kirjas, et õpingud lõpetanud välismaalastel on raske Eesti ühiskonda sulanduda ja siin hakkama saada. Seda, et ülikoolilõpetajad ei suuda Eestis kohaneda on seletuskirjas seostatud terrorismi ja julgeolekuohuga. Seletuskirjas on välja toodud, et seda on näha rahvusvahelisest kogemusest. J. Levitina sõnas, et ta on teisel arvamusel, kuna rahvusvahelises kogemuses on uuritud kõikide riiki tulevate inimeste kohanemist. J. Levitina arvates peaks seda põhjalikumalt uurima, kuna välisüliõpilaste ja välistöötajate arvu suurenemist ei saa seostada otseselt terrorismiohu kasvamisega. J. Levitina sõnas, et ta pole selle kohta uuringut leidnud, et selliseid seoseid oleks võimalik teha.

J. Levitina märkis, et 2019. aastal Statistikaameti tehtud uuring välisüliõpilaste majandusliku mõju kohta tõi välja, et töötavate välisüliõpilaste arv on viimaste aastate jooksul kasvanud. Oluline on märkida, et töötavate välistudengite arv ei vähenda kohalike töötavate tudengite arvu, mis tähendab, et kohalikud tudengid ei jää välismaalaste pärast töökohtadest ilma. J. Levitina sõnas, et sama tendentsi on näha ka siis, kui vaadata Eestis kõrghariduse omandanud välisüliõpilasi. Samast uuringust nähtub ka seda, et kasvanud on tulu- ja sotsiaalmaksu suurus, mida riik saab tagasi välistudengite tööst nii õppeaja jooksul, kui ka peale kooli lõpetamist, kui nad asuvad tööle. Lisaks annab uuring ülevaate, millistesse valdkondadesse asuvad välisüliõpilased tööle. See on vastupidine eelnõu koostajate arvamusele, et enamik välistudengitest ei kohane Eestis ega leia ülikooli lõpetamisel korralikku tööd. Uuringust ei ole näha, mis positsioonidel need inimesed töötavad, kuid on näha, millistel tegevusaladel töötatakse.

J. Levitina sõnas, et 2019. aastal uuris Poliitikauuringute Keskus Praxis Work in Estonia sihtrühmade välisvärbamise protsessi kogemusi ja rahuolu. Ettevõtete jaoks oli kõige levinum põhjus välistöötajate värbamiseks sobilike spetsialistide puudumine Eestis. Teiseks põhjuseks oli see, et välisriikidest värbamine võimaldab suuremat valikut. Kolmas põhjus oli see, et multikultuurne töökeskkond soodustab innovatsiooni. Sama uuring leidis ka seda, et enamik välistöötajatest tuleb Eestisse kolmandatest riikidest.

J. Levitina tõi välja, et uuringud näitavad, et välisüliõpilased annavad Eestile läbi majanduslike tegevuste kuni 35 miljonit eurot. Uuringust selgus, et välistöötajate sisseränne ei ohusta Eesti kodanike töökohtasid, kuna enamike tööandjate puhul on tööle võetud välismaalaste arv väike.

J. Levitina sõnas, et Tartu Ülikooli õppeprorektor Aune Valk on öelnud, et valitud magistriüliõpilaste Eestisse toomine on kõige otsesem viis soodustada suurema lisandväärtuse

loomist Eesti ühiskonna jaoks. Haridus- ja Teadusministeeriumi 2017. aasta analüüsist selgus, et kui bakalaureuseõppe eest on välisüliõpilased valmis maksma, siis magistriastme puhul väheneb maksmise soov. Headele kandidaatidele pakuvad erinevad ülikoolid ja riigid mitmesuguste stipendiumite võimalusi. Tarkades üliõpilastes nähakse lisaväärtust, kuna üldiselt alustatakse peale õpingute lõppemist samas riigis tööd. Riigi jaoks on kasulik saada tarkasid ja kõrgepalgalisi spetsialiste õppemaksu hinna eest. IT-sektorisse tööle läinud lõpetajad teenivad riigi poolt haridusse investeeritud summa maksudena riigile tagasi ühe aastaga. Kui see inimene jääb Eestisse tööle kümneks aastaks, siis on riigi jaoks kasu maksudena 150 000 eurot ning saja üliõpilase peale teeb see 15 miljonit. Haridus- ja Teadusministeeriumi 2017. aastal korraldatud uuringust selgub, et viimastel aastatel on kasvanud magistriõppesse astuvate välisüliõpilaste arv. J. Levitina arvates väheneks see eelnõuga tehtavate muudatuste tõttu.

J. Levitina lausus, et ta näeb põhjendamatuena punkte, mis puudutavad välistudengite ja välistöötajate pereliikmetele viisa andmist. J. Levitina sõnas, et ta ei mõista, miks perekonnaväärtuste eest seisev valitsus teeb sellise otsuse, mis eraldab pereliikmed üksteisest. Pereliikmete elamislooga seotud muudatused ei ole loogilised ega uuringutega kinnitatud. Seletuskirjas on ühe põhjusena välja toodud koroonaviiruse levikut. Muudatused eeldavad, et pereliikmed, kes muidu saaks õpingute ajal koos Eestis elada, peaksid nüüd kohtumiseks reisima üksteise juurde. Selline reisimine ohustab inimesi rohkem, kui Eestis vaikselt koos elav perekond. Poliitikauuringute Keskus Praxis poolt 2019. aastal korraldatud uuringust nähtub, et välismaalaste jaoks on oluline oma pereliikmega koos elada. 21% lahkub sellepärast, et abikaasa ei leia Eestis tegevust. See tähendab, et kui selline muudatus jõustub, siis lahkub Eestist 21% välismaalasi seetõttu, et nende pereliige peab lahkuma. Samuti nähtub uuringust, et 14% võib lahkuda seetõttu, et neil on Eestis keeruline kohaneda.

J. Levitina sõnas, et tema arvates on välistöötajatega seotud piirangud sama põhjendamatu kui välistudengitele mõeldud piirangud. J. Levitina ei mõista, miks tahetakse eelnõuga seada 30-päevane Eestis viibimise piirang, kui inimene on majanduslikult iseseisev. J. Levitina lausus, et nõustub nii iduühingute kui ka Põllumajandus-Kaubanduskoja poolt põhiseaduskomisjonile saadetud arvamusega. Põllumajandus-Kaubanduskoda ei kiida heaks seaduse eelnõus kavandatavat muudatust, mille kohaselt lühendatakse kuni 2022. aasta 30. aprillini välismaiste hooajatöötajate puhul maksimaalselt lubatud tööaega senise üheksa kuu asemel kuue kuuni ühe aasta jooksul. J. Levitina leidis, et antud ettepanek on arusaamatu COVID-19 pandeemia ning liikumiskiirangute valguses. Lühem töötamise periood tähendab töötajate kiiremat rotatsiooni, mis iseenesest soodustab inimeste suuremat liikumist Eesti ja lähteriigi vahel, mis omakorda suurendab viiruse leviku riski.

Kaja Kallas tõi välja, et kui hetkel on välismaalaste seaduse §-s 173 kirjas, et elamisluba tunnistatakse kehtetuks, kui välismaalane on jätnud täitmata õppekava nõutavas ulatuses või kui õppimine on katkestatud, siis eelnõus on laiem sõnastus. Eelnõu kohaselt tunnistatakse tähtajaline elamisluba kehtetuks, kui välismaalane on jätnud olulisel määral täitmata käesolevast seadusest või muust seadusest tuleneva kohustuse. K. Kallas sõnas, et see uus paragrahv ei puuduta enam õppimist, vaid ükskõik millist muud rikkumist. K. Kallas märkis, et kui varem oli nii, et peale õpingute lõpetamist muutus inimese elamisluba kehtetuks, siis nüüd on igal ajal võimalik elamisluba tunnistada kehtetuks. K. Kallase arvates on see suurem riive, kuna pole teada, mis põhjusel võib järsku inimese välja saata. Samuti pole teada, kes seda otsustab.

Jana Levitina nõustus K. Kallase mõttega. J. Levitina sõnas, et kui inimene rikub seadust, siis see on juba Politsei- ja Piirivalveameti pädevuses. J. Levitina arvates ei tohiks olla välismaalane automaatselt potentsiaalne seaduserikkuja. Eelnõu 241 SE seletuskirjas eeldatakse, et iga välismaalane võib olla seaduserikkuja. J. Levitina sõnas, et ta ei ole näinud selle kohta mingit statistikat, mis seda väidet kinnitaks. Ta märkis, et ta tõi need punktid esile seetõttu, et need on ainukesed, mis räägivad sellest, et muudatustega soovitakse kaitsta eesti inimesi, mitte lihtsalt piirata välismaalaste Eestisse tulekut. Nendes punktides tuuakse välja, et välismaalase Eestis viibimise alus lõpetatakse sel juhul, kui ta teeb midagi halba. Eelnevad punktid ütlesid konkreetselt, et ei taheta välismaalasi, pole oluline kas nad on spetsialistid ja riigile kasulikud või mitte.

Hanno Pevkur küsis, kas kollektiivse pöördumise esitaja ettekande järeldus on see, et tegelikult ei peeta vajalikuks ühtegi seaduse muudatust sellisel kujul nagu need eelnõus tehtud on, kuna kehtiv õigus annab võimaluse mittekorrapäraselt õppimisega tegelevad välisstudendid Eestist välja saata või on seaduse eelnõus ka selliseid muudatusi, mis on vajalikud.

Jana Levitina vastas, et need punktid, mis ta välja tõi, ei ole tema arvates põhjendatud ning oleks vaja eelnõust välja võtta. Ta sõnas, et eelnõus on ka vajalikke punkte, nagu näiteks see, et õppeasutus peab olema institutsionaalselt akrediteeritud. Sellised punktid, mis täpsustavad praegust seadust, kuid ei piira saabuvate tudengite õigusi ja võimalusi, need muudatused võivad seadusesse minna.

Siim Kiisler sõnas, et tema jaoks on loogiline see, et kui inimene jätab õpingud pooleli, siis ta peab leidma teise viisi, mille alusel Eestis viibida ega saa olla õppimisviisa alusel Eestis. Sama käib ka abikaasade kohta. S. Kiisler küsis, kui pikalt peaksid saama J. Levitina arvates õppimise viisa alusel Eestis viibida need inimesed, kes on õpingud katki jätnud.

Jana Levitina nõustus, et need inimesed ei tohiks jääda pikaks ajaks ilma viibimisalusetä Eestisse, aga 30 päeva on liiga lühike aeg, et leida uus Eestis viibimise alus. J. Levitina sõnas, et ta on Tartu Ülikoolis õppinud informaatikat ning suur osa õpilastest leiavad õppimise käigus töökoha ja arenevad praktika läbi. Nende puhul võib olla nii, et nad ei jõuagi magistriskraadi lõpetada, aga töötavad mingis ettevõttes. Seetõttu võib 30-päevane aeg jääda lühikeseks, et taotleda uut Eestis viibimise alust. J. Levitina sõnas, et kui välisüliõpilase perekonnast kaotab keegi elamisloa, siis ilmselt minnakse koos Eestist ära.

Siim Kiisler lisas, et ilmselt ei taba neid välisüliõpilasi ootamatult teadmine, et nad eksmatrikuleeritakse. Ta sõnas, et kui välisüliõpilane töötab mingis ettevõttes, siis ta saab kohe taotleda elamisloa töötamiseks. S. Kiisler küsis, kui pikk see aeg võiks siiski olla J. Levitina arvates.

Jana Levitina vastas, et ette võib tulla ka ootamatuid situatsioone, näiteks sel juhul, kui välisüliõpilane ei soorita mõnda eksamit. J. Levitina sõnas, et kui otsustatakse selline muudatus teha, siis tuleks kõigepealt uurida, kuidas see kõik praktikas toimib.

Alar Laneman nõustus, et statistika võiks olla põhjalik, et saaks teha ka parimaid valikuid. A. Laneman märkis, et Postimehes oli artikkel pealkirjaga „Iga nädal tabab politsei Eestist kümneid illegaale“. Selles oli välja toodud, et 10 kuuga on tabatud 842 tööviisata töötajat. 2018. aastal oli see number 1023 ja 2019. aastal 1372. A. Laneman sõnas, et see näitab, et Eestis on probleeme ning küsis J. Levitina arvamust selle kohta.

J. Levitina vastas, et selle statistika puhul peaks uurima ka seda, kuidas need inimesed Eestisse said ja kuidas nad said jääda Eestisse ilma seadusliku aluseta. Osad töötajad tulevadki Eestisse illegaalselt, näiteks läbi mõne Euroopa Liidu registreeritud firma või jäävad turismiviisa lõppedes Eestisse. Oluline on aru saada, kuidas ja miks need inimesed jäävad Eestisse. J. Levitina lisas, et kollektiivse pöördumise mõte ei seisne selles, et tahetakse anda kõikidele võimalus tulla Eestisse. Kollektiivse pöördumise eesmärk on säilitada neid õigusi ja võimalusi, mis on juba seaduses kirjas. Seadused võimaldavad juba praegu otsustada, kes ja kui palju inimesi Eestisse tuleb.

Kalle Grünthal sõnas, et ta luges artiklit, kus Jana Levitina ütles, et ta õppis eesti keele ära alles tööle minnes, kuna koolis see ei õnnestunud. K. Grünthal kiitis J. Levitina eesti keele oskust. K. Grünthal märkis, et ta soovib saada aru J. Levitina üldprintsipiidest ning seega toob välja ka selle, et J. Levitina ütles artiklis, et ta on kasvanud Eestis venekeelses keskkonnas ja kultuuris, aga ta on eestlane ja talle meeldib Eestis elada. K. Grünthal sõnas, et Nõukogude Liidu ajal toimus Eestisse ohjeldamatu sisseränne Nõukogude Liidu aladelt. Sel ajal kardeti, et Eesti võib jääda vähemusse. Põhiseaduse preambulis on kirjas, et tuleb tagada eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimine läbi aegade. K. Grünthal küsis, kas takistamatu sisseränne töötab põhiseaduses sätestatu kasuks. Kollektiivses pöördumises on kirjas, et soovitakse jääda riigiks, kus hinnatakse inimesi vastavalt nende oskustele ja potentsiaalile, mitte nende päritolule. K. Grünthal küsis, kas J. Levitina soovib, et Eestisse saaks igaüks tulla.

Jana Levitina vastas, et ta ei soovi, et sisseränne oleks takistamatu. Kehtivad seadused ei lase takistamatult inimestel Eestisse rännata. Seaduses on välja toodud, millise kvalifikatsiooniga töötaja võib Eestisse tulla, samuti on seatud kvoodid nii õppekohtadele kui ka töökohtadele.

Kalle Grünthal küsis, kas selline sisseränne nii õppimise kui töötamise lubade alusel, võib seada ohtu ka Eesti rahvuse, kultuuri ja keele säilimisele.

Jana Levitina vastas, et tema arvates see ei sea ohtu Eesti rahvuse, kultuuri ega keele säilimist. Ta sõnas, et isiklikest kogemustest rääkimine ei ole teaduslik, aga ta on suhelnud, töötanud ja õppinud koos väga paljude välismaalastega ning enamus neist on väga huvitatud eesti keele õppimisest. Neid huvitab väga eesti kultuur, ilmselt rohkem kui osasid kohalikke, kuna nende jaoks on see midagi uut ja huvitavat. Nad on huvitatud eesti kultuuri õppimisest. Psühholoogias on olemas selline nähtus, mille puhul panustavad sisserändajad rohkem kultuuri õppimisele, kuna neil on muidu ebamugav, et nad ei tea tausta.

Kalle Grünthal küsis, kas J. Levitina oskab öelda, kui palju on olnud Eestisse sisserännet nii töölubade kui ka tudengite osas ning millised rahvusgrupid soovivad Eestisse enim tulla.

Jana Levitina vastas, et ta ei oska neid numbreid peast öelda, aga on lugenud selle kohta.

Andrei Korobeinik lausus, et tegemist on kollektiivse pöördumisega, mis on kogunud piisavalt allkirju, et pääseda Riigikokku arutlusele. Ta märkis, et tugev ülikool on rahvuse alus. Uuringud näitavad, et välistudengid tõstavad ülikooli taset. Põhjus, miks Eesti riik tahtis, et Eesti ülikoolides õpiksid välistudengid, seisnes selles, et Eestile on kasulik, kui siia tulevad targad inimesed. A. Korobeinik sõnas, et juhul, kui selle seaduse vastuvõtmine vähendab välisüliõpilaste protsenti, siis kannatavad ülikoolid ja selle kaudu ei suudeta parimal moel täita põhiseaduse preambulit.

Alar Laneman märkis, et kollektiivses pöördumises on kirjas, et välisüliõpilased rikastavad Eestit, kui nad lähevad peale õpingute lõppu tööle. A. Laneman sõnas, et keel on oluline

instrument, mis piirab nende töökohtade valikuvõimalusi ning küsis, kas on teada, kui suur protsent välisüliõpilastest õpib eesti keeles.

Jana Levitina vastas, et see oleks väga hea, kui välismaalased õpiksid eesti keelt kiiremini, aga selleks ei ole vaja takistada kõikidel välismaalastel Eestis õppida ja töötada, vaid selleks tuleks seadusandlikul tasandil muuta seda, kuidas neile eesti keelt õpetatakse. Mõned ülikoolid õpetavad välismaalastele kõrvalerialana eesti keelt ja kultuuri.

Alar Laneman küsis, kas J. Levitina oskab öelda, kui palju läheb riigil ühe välisüliõpilase peale raha.

Jana Levitina vastas, et Tartu Ülikooli õppeprorektor ütles, et näiteks IT sektoris maksab üliõpilane, kes töötab, tulumaksudelt riigile tagasi selle, mis on kulunud riigil tema õpetamisele.

Siim Kiisler lausus, et välisüliõpilaste ja välistöötajatega seotud debattide probleemiks on see, et ühed inimesed toovad näiteid IT valdkonnast, aga teised toovad näiteid sotsiaalteadusi õppinud välisüliõpilastest, kes ei saa hiljem oma koduriigis neid teadmisi kasutada. Kõik need inimesed mahuvad välistudengite mõiste alla. S. Kiisler küsis, kas kõiki üliõpilasi peaks kohtlema ühtemoodi sõltumata sellest, mida nad õpivad või peaks erialade lõikes tegema erinevusi.

Jana Levitina vastas, et sellist vahet tehakse ülikooli või õppeasutuse tasemel. Erinevaid numbreid otsitakse erinevates valdkondades, näiteks IT valdkonnas on vaja palju inimesi, siis võetakse IT erialadele õppima 100 inimest, aga teises valdkonnas on vaja viis inimest ja võetakse ainult üks välismaalane, teised on kohalikud. Seda otsustab akadeemiline maailm ja nende valdkondade spetsialistid, kes täpselt teavad, kui palju töötajaid on vaja. J. Levitina arvates ei ole see poliitiline küsimus. Kui need inimesed, kes valdavad seda teemat, ütlevad, et teatud valdkonnas ei ole piisavalt töötajaid, siis hakatakse õpetama sellel erialal rohkem inimesi. Kui seadusega seda takistatakse, siis see võib tekitada probleeme.

Alar Laneman tänas kollektiivse pöördumise esitajate kontaktisikut pöördumise tutvustamise eest ning seejärel jätkas komisjon arutelu.

Hanno Pevkur leidis, et külalistelt tuleks küsida neid küsimusi, mis on nendega otseselt seotud, aga mitte üldiseid huvipakkuvaid küsimusi, mida on võimalik avalikult kätte saada. Avalike andmete põhjal on teada, et enim tuleb Eestisse inimesi Ukrainast ja Venemaalt ja sealtsi edasi Lätist ja Soomest. H. Pevkur sõnas, et ta mõistab pöördumise sisu, kuna need inimesed, kes on tulnud Eestisse õppima, tunnevad põhjendatult muret selle eelnõu pärast. H. Pevkuri arvates ka ei lahenda see eelnõu neid probleeme, mida nende muudatustega soovitakse lahendada. Juba täna on Politsei- ja Piirivalveametil võimalik inimesi välja saata tehes diskretsiooni otsuse, kui inimene ei viibi Eestis sellel alusel, miks ta siia tuli. Iga tudeng, kes Eestisse tuleb, saab õppeviisa ja kui ta enam ei õpi, on politseil alus ta Eestist välja saata. H. Pevkur sõnas, et seetõttu ta küsis, kas kollektiivse pöördumise esitaja hinnangul on eelnõus ka kasulikke aspekte. H. Pevkur sõnas, et põhiseaduskomisjon peaks eelnõuga tehtavaid muudatusi eraldi arutama ja jätma eelnõusse alles need asjad, mis on päriselt vajalikud.

Andrei Korobeiniku arvates võiks põhiseaduskomisjon tekitada positiivse õhkkonna kollektiivsete pöördumiste esindajate jaoks, et nad saaksid rahulikult oma murest rääkida.

Alar Laneman nõustus, et peaks leidma mõistliku viisi, kuidas luua komisjonis hea meeleolu ja õhkkond, aga poliitik peaks saama kollektiivse pöördumise esindajalt küsida tema jaoks olulisi aspekte. A. Laneman sõnas, et tema arvates oli kollektiivse pöördumise esindaja ettekanne väga asjalik, kuid oli tunda ka emotsionaalselt laengut.

Hanno Pevkuri arvates ei olnud tegu mitte emotsionaalse laenguga, vaid see on tudengite reaalne mure, mida on toetanud lausa 1011 inimest. H. Pevkur sõnas, et eelnõus 241 SE on mõned punktid, mis on mõistlikud, nagu näiteks see, et õppeasutus peab olema akrediteeritud. Tõesti on olemas õpirände petturlus, aga täna annab seadus selleks kõik võimalused, et seda peatada. H. Pevkur ei mõista, miks peaks muutma neid punkte, mille on huvigrupid komisjonile saadetud arvamustes välja toonud.

Andrei Korobeiniku arvates on eelnõus 241 SE palju positiivseid aspekte. Eelnõus on välja toodud ka eesmärgid, mida soovitakse nende muudatustega saavutada. Kollektiivse pöördumise esindaja väljatoodud murekohad ei ole tõesti eelnõus olevate eesmärkidega otseselt seotud. Seda peaks kindlasti põhiseaduskomisjon arutama, aga kõigepealt peaks ära kuulama ka huvigrupid. Komisjon saab esitada ka enda muudatusettepanekud ning seega on selle eelnõuga päris palju tööd veel ees.

Alar Laneman sõnas, et komisjon on nüüd kollektiivset pöördumist arutanud ning sõltuvalt eelnõu 241 SE edasistest aruteludest kujundab komisjon seisukoha hiljemalt 6. veebruariks.

3. Info ja muud küsimused

Hanno Pevkur tegi ettepaneku, et põhiseaduskomisjonil võiks olla teatud hulk kingitusi, mida komisjoni liikmed saaksid kaasa võtta, kui nad lähevad põhiseadusest rääkima. H. Pevkuri arvates oleks kõige parem kingitus Eesti Vabariigi Põhiseadus, mida võiks tagavaraks olla 50 tükki.

Põhiseaduskomisjon nõustus ettepanekuga.

(allkirjastatud digitaalselt)
Alar Laneman
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Karita Karotam
protokollija